



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 283/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **LINEA Property, s. r. o.**, Drieňová 34, Bratislava, IČO 31 322 247, zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 65/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 65/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 500 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** sťažovateľke nahradiť trovy konania v sume **493,10 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 65/2016. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a zároveň jej priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur, ako aj náhradu trov konania. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 283/2022-9 z 26. mája 2022 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie pre porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 65/2016.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v postavení žalobkyne podala 30. novembra 2016 na okresnom súde žalobu o zaplatenie sumy 38 800 eur proti žalovanému hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislave (ďalej aj „žalovaný“), ktorou sa domáhala náhrady za obmedzenia vyplývajúce z ochranného pásma cintorína, ktorého zriaďovateľom je žalovaný.

3. Dňa 5. decembra 2016 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu.

4. Dňa 24. januára 2017 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe.

5. Dňa 13. februára 2017 sa žalovaný vyjadril k žalobe.

6. Dňa 17. februára 2017 okresný súd vyzval sťažovateľku na repliku.

7. Dňa 8. marca 2017 sťažovateľka doručila okresnému súdu repliku.

8. Dňa 9. marca 2017 okresný súd vyzval žalovaného na dupliku.

9. Dňa 27. marca 2017 žalovaný doručil okresnému súdu dupliku.

10. Dňa 6. apríla 2017 okresný súd doručil dupliku žalovaného sťažovateľke.

11. Dňa 10. apríla 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd zamietol žalobu sťažovateľky rozsudkom pre zmeškanie č. k. 6 C 65/2016-75 (nečinnosť 1 rok).

12. Dňa 29. mája 2018 sťažovateľka podala proti rozsudku pre zmeškanie odvolanie.

13. Dňa 14. júna 2018 okresný súd na reklamačnom oddelení Slovenskej pošty, a. s., preveroval doručenie predvolania na pojednávanie právnomu zástupcovi sťažovateľky.

14. Dňa 14. augusta 2018 bola okresnému súdu doručená odpoveď od Slovenskej pošty, a. s.

15. Dňa 20. septembra 2018 okresný súd vydal uznesenie na č. 1. 90, ktorým vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľky. Uznesenie bolo žalovanému doručené až 21. februára 2019 (nečinnosť súdu 6 mesiacov).

16. Dňa 25. apríla 2019 sa žalovaný vyjadril k odvolaniu sťažovateľky.

17. Dňa 31. mája 2019 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd uznesením č. k. 3 Co 87/2019-95 zrušil rozsudok pre zmeškanie z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

18. Dňa 29. januára 2020 okresný súd nariadil pojednávanie na 27. apríl 2020 (nečinnosť 8 mesiacov).

19. Dňa 6. apríla 2020 okresný súd zrušil pojednávanie z dôvodu prevencie šírenia koronavírusu.
20. Dňa 7. apríla 2020 okresný súd nariadil pojednávanie na 21. september 2020 (nečinnosť 3 mesiace).
21. Dňa 17. septembra 2020 právny zástupca sťažovateľky požiadal o zmenu termínu pojednávania z dôvodu kolízie termínov.
22. Dňa 18. septembra 2020 okresný súd oznámil odročenie termínu pojednávania na 25. január 2021.
23. Dňa 4. októbra 2020 sťažovateľka rozšírila žalobu o náhradu za trvanie ochranného pásma v ďalších obdobiach.
24. Dňa 17. decembra 2020 okresný súd vyrubil sťažovateľke súdny poplatok za rozšírenie žaloby.
25. Dňa 22. decembra 2020 okresný súd oznámil zrušenie pojednávania z dôvodu preloženia zákonnej sudkyne na súd vyššieho stupňa.
26. Dňa 17. marca 2021 sťažovateľka predložila okresnému súdu súkromný znalecký posudok č. 1/2021 vypracovaný súdnou znalkyňou Ing. Badalíkovou.
27. Dňa 18. novembra 2021 sa k znaleckému posudku č. 1/2021 vyjadril žalovaný. Vyjadrenie bolo sťažovateľke na vedomie doručené až 8. marca 2022 (nečinnosť 1 rok a 3 mesiace).
28. Dňa 10. novembra 2021 okresný súd nariadil pojednávanie na 31. marec 2022.
29. Dňa 1. marca 2022 okresný súd zmenil termín pojednávania na nový termín 4. apríl 2022 (nečinnosť 4 mesiace).

II.

Argumentácia sťažovateľky

30. Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie o tom, že v napadnutom konaní zo strany okresného súdu dochádza k zbytočným priet'ahom.
31. Od podania žaloby uplynulo skoro 6 rokov, pričom okresný súd počas tejto doby uskutočnil iba jedno pojednávanie, na ktorom vyniesol nezákonný rozsudok pre zmeškanie. Následne okresný súd venoval skoro 1 rok príprave na predloženie odvolania nadriadenému súdu, ktorý rozsudok pre zmeškanie zrušil ako nezákonný. Podľa sťažovateľky aj doba odvolacieho konania ide na vrub nesprávnej činnosti okresného súdu.
32. Okresný súd podľa sťažovateľky mohol vo veci rozhodnúť už na prvom pojednávaní riadnym rozsudkom na základe obsahu spisu, keďže bola pred pojednávaním vykonaná riadna príprava spočívajúca v zisťovaní procesných stanovísk strán. Okresný súd však nesprávne rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.
33. Sťažovateľka požiadala o odročenie iba jedného pojednávania z dôvodu kolízie termínov jej právneho zástupcu a na jedno sa nedostavila, pričom nebola riadne predvolaná.
34. Predmet konania nie je výnimočne zložitý, aj keď si vyžadoval znalecké dokazovanie. Dĺžka konania však nebola zapríčinená zložitou vecou, ale nečinnosťou okresného súdu.

35. Sťažovateľka vníma, že okresný súd patrí medzi najzaťaženejšie súdy na Slovensku, tento stav však trvá už desaťročia, nie je to teda vyvíňujúca okolnosť. Či sú príčiny neprimeranej dĺžky konania na strane štátu, súdu alebo konkrétneho sudcu, sťažovateľka nevie zo svojej pozície posúdiť a nie je to pre meritum ústavnej sťažnosti ani podstatné.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

36. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagoval predseda okresného súdu, ktorý v podaní č. k. 1SprV/286/2022 zo 14. júna 2022 poukázal v plnom rozsahu na priložené vyjadrenie zákonného sudcu.

37. Predseda okresného súdu uviedol, že, vychádzajúc zo súdneho spisu sp. zn. 6 C 65/2016, možno vo veci konštatovať nečinnosť tunajšieho súdu vo vzťahu k obdobiu od 19. decembra 2020 do 7. novembra 2021, keď došlo k preloženiu pôvodne pridelenej zákonnej sudkyne Mgr. Miriam Plavčákovej na krajský súd a prideleniu veci toho času zákonnému sudcovi Mgr. Róbertovi Bardáčovi, PhD., ktorý vo veci 4. apríla 2022 rozhodol rozsudkom tak, že žalobu zamietol. V tejto súvislosti ide o nečinnosť, ktorá okrem iného súvisí aj s fyzickou nemožnosťou sudcu vybavovať všetky mu pridelené veci priebežne z dôvodu, že vzhľadom na ich celkový počet, z ktorého viac ako 100 vecí je nerozhodnutých, nie je možné určiť termín pojednávania vo všetkých týchto veciach súčasne v jednom období. Súd v uvedenom období riadne nekonal z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonného sudcu, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia sudcu, pričom nezanedbateľným faktorom vplývajúcim na celkovú dĺžku konania je fluktuácia zamestnancov okresného súdu, a to na všetkých pracovných pozíciách vrátane sudcov, v čoho dôsledku opakovane dochádza k prerozdeľovaniu spisov z oddelení odchádzajúcich sudcov medzi sudcov, ktorí zotrávajú v pôsobení na tunajšom súde, a ich následnému preťažovaniu nutnosťou vybavovania aj spisov, ktoré im pôvodne nepatrili.

38. V súvislosti s predmetným problémom, ako aj ďalšími skutočnosťami vplývajúcimi na vznik prietáhov v súdnych konaniach na tunajšom súde a celkovou nepriaznivou situáciou z hľadiska personálneho obsadenia a množstva nevybavených vecí bolo opakovane upozorňované Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy vykonávajúci správu súdov v oblasti personálnej, finančnej, organizačnej a ekonomickej spolu so žiadosťou o riešenie tejto situácie, avšak bezúspešne, z čoho je možné vyvodiť zodpovednosť štátu nielen za túto situáciu, ale aj za samotné prietahy v konaní. Za uvedenú situáciu je v plnej miere zodpovedná Slovenská republika, ktorá dlhodobo (viac ako 15 rokov) nerieši objektívnu situáciu okresného súdu. Pri veľkom zaťažení je viac ako iluzórne sa domnievať, že by bolo v silách akéhokoľvek sudcu vybavovať svoju agendu priebežne bez zbytočných prietáhov, pričom tieto sú bez najmenších pochybností výlučne objektívneho charakteru zapríčineného dlhodobým neriešením situácie na okresnom súde zo strany kompetentných orgánov.

39. Predseda okresného súdu uviedol, že zastáva názor, že za prietahy v súdnych konaniach na okresnom súde nenesie zodpovednosť okresný súd a jeho sudcovia, ale samotný štát.

40. Zákonný sudca vo svojom vyjadrení poukázal na to, že do funkcie sudcu s pridelením na okresný súd bol menovaný 5. októbra 2021 a v danej veci je zákonným sudcom od 11. októbra 2021, keď mu bola vec prerozdelená. Spolu s danou vecou mu bolo prerozdelených jednorazovo aj ďalších približne 500 vecí. Jednotlivé spisy, ktoré mu boli predložené priebežne, začal študovať a podľa okolností zadával súdnej kancelárii úpravy a pokyny smerujúce k nariadeniu pojednávania alebo iných potrebných procesných úkonov. Prioritne uprednostnil veci, v ktorých dĺžka konania prekračovala (aj v násobkoch) dĺžku konania sťažovateľky a neboli ani raz rozhodnuté súdom prvej inštancie, resp. veci, v ktorých prípade rozvrh práce predpokladá konanie v osobitnej alebo výnimočnej rýchlosti konania. Okrem civilnej agendy zákonný sudca vybavuje a má spustený nápad aj v poručenskej agende, v ktorej len výnimočne nie sú veci v režime osobitnej alebo výnimočnej rýchlosti konania.

41. Zákonný sudca uviedol, že v danej veci ide o nárok podľa § 15 ods. 8 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov. Z pohľadu pravidiel v rozvrhu práce ide o vec, ktorú je potrebné vybaviť v rámci primeranej rýchlosti konania, t. j. nespadá do režimu osobitnej alebo výnimočnej rýchlosti konania. Dňa 8. novembra 2021 zákonný sudca zistil, že nariadeniu pojednávania v tejto veci nebráni žiadna prekážka a nariadil termín pojednávania na vtedy najbližší možný voľný termín (31. marec 2022). Spisovej kancelárii 8. novembra 2021 dal pokyn na vypravenie predvolania stranám. Rád by určil aj skorší termín, no objektívne to už nebolo možné vzhľadom na: (i) ostatné nariadené pojednávania na obdobie január až marec 2022, (ii) potrebu vyhradenia času aj na pojednávania v poručenskej agende, ako aj (iii) vzhľadom na vtedy prebiehajúcu aktuálnu pandémiu a s tým súvisiace obmedzenia a čerpania práceneschopností v rámci súdu a súdnej kancelárie. Nedalo sa, žiaľ, pridelenú agendu vybavovať tak, aby nevznikla potreba veci selektovať a zvoliť prioritnejšie a menej prioritné veci.

42. Následne boli okresnému súdu bez výzvy doručené dve podania strán (č. l. 233 a 245) a spis bol zákonnému sudcovi opäť predložený. Dňa 15. februára 2022 zákonný sudca zadal spisovej kancelárii pokyn, aby obe vyjadrenia zaslali účastníkom na vedomie. Následne nastala situácia, že v inej poručenskej veci, ktorú zákonný sudca prejednával (sp. zn. 7 P 18/2021), musel dať prednosť a rozhodol sa preto zrušiť termín stanovený v danej veci na 31. marec 2022 a uvažoval o presunutí termínu v danej veci na najbližší možný termín máj/jún 2022. Práve v tom čase sa (vo veci sp. zn. 3 P 18/2021) uvoľnil termín 4. apríla 2022 a z tohto dôvodu termín bol z 31. mája 2022 presunutý o 4 dni, a to na 4. apríl 2022. Na pojednávaní konanom 4. apríla 2022 bola vec meritórne rozhodnutá. Rozsudok bol vyhotovený v zákonnej lehote. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa. Dňa 11. mája 2022 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky. Aktuálne sa vykonávajú úkony spojené s predložením veci odvolaciemu súdu.

43. Zákonný sudca si nie je vedomý žiadneho protiprávneho konania alebo nesprávneho úradného postupu zo svojej strany. Vo veci postupoval plynule a snažil sa stanoviť taký termín pojednávania, aby bola vec čím skôr prejednaná, čo je zrejme aj z toho, že pri presune termínu z 31. marca 2022 pojednávanie presunul hneď na najbližší pojednávacie deň, čiže na 4. apríl 2022, keď bola predmetná vec rozhodnutá.

III.2. Replika sťažovateľky:

44. Sťažovateľka ani napriek výzve ústavného súdu nereagovala na vyjadrenie predsedu okresného súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

45. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podania okresného súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu okresného súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, a na základe toho, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti súhlasila s upustením od ústneho pojednávania, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

46. Podstatou argumentácie sťažovateľky je námietka porušenia už označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 38 800 eur z titulu náhrady za obmedzenia vyplývajúce z ochranného pásma cintorína, ktorého zriaďovateľom je žalovaný (hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava).

47. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

48. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

49. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

50. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade

s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

51. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o zaplatenie peňažnej sumy z titulu náhrady za obmedzenia vyplývajúce z ochranného pásma cintorína. Uvedený predmet konania predstavuje bežnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov. V predmetnej veci ústavný súd neidentifikoval prvok právnej alebo skutkovej zložitosti. Možno konštatovať, že ide o právne nenáročný spor. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokúvanej veci. V uvedenej veci nejde o zjavne privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, odmena za výkon závislej práce, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.).

52. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietiahom, bolo správanie sťažovateľky ako strany napadnutého konania. Ústavný súd nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by prispelo k vzniku zbytočných prietahov v napadnutom konaní.

53. Vyjadrenie okresného súdu, v ktorom poukázal na nedostatočné obsadenie súdu, ústavný súd nemohol akceptovať, pretože v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. I. ÚS 3/2020) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v konaní.

54. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietiahom, je postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

55. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu celkovo trvalo viac než 5 rokov a 8 mesiacov.

56. Ústavný súd zistil v uvedenom čase rozhodovania viaceré obdobia nečinnosti okresného súdu. Nečinnosť okresného súdu bola zistená od 3. apríla 2017 (zaslanie dupliky na vedomie žalobkyni) do 10. apríla 2018 (pojednávanie a vyhlásenie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne) v trvaní viac než 1 roka a od 17. decembra 2020 (výzva na zaplatenie súdneho poplatku) do 8. novembra 2021 (nariadenie termínu pojednávania) v trvaní 11 mesiacov.

57. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol nečinný spolu viac ako 1 rok a 11 mesiacov. Uvedená nečinnosť okresného súdu predstavuje nečinnosť v takom rozsahu, ktorý je nezlučiteľný s imperatívom v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. K uvedenému obdobiu nečinnosti okresného súdu je potrebné pripočítať obdobie neefektívnej činnosti okresného súdu v období od 10. apríla 2018 (vydanie rozsudku pre zmeškanie okresným súdom) do 31. mája 2019 (zrušenie rozsudku pre zmeškanie krajským súdom) v trvaní 1 roka a 2 mesiacov.

58. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní ne zvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu vo veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu

právnej neistoty účastníkov konania (strán sporu). Nečinnosťou okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

59. Vzhľadom na to, že 4. apríla 2022 okresný súd rozsudkom žalobu zamietol a žalobkyňa podala 11. mája 2022 proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ústavný súd nevyhovel návrhu na prikázanie okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov vzhľadom na to, že spis už bude predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

60. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

61. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

62. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

63. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 000 eur, ktoré odôvodnila dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty.

64. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

65. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil jeho nečinnosť v rozsahu 1 roka a 11 mesiacov a neefektívnu činnosť v trvaní 1 roka a 2 mesiacov. Ústavný súd takto aj po zohľadnení celkovej dĺžky konania na okresnom súde dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľke v sume 1 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadost'učinenia v už uvedenej sume oproti sťažovateľkou navrhovanej sume 6 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

66. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 493,10 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

67. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľke priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2022 v sume 193,83 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2022 v sume 11,63 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 493,10 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto výsledná suma je zvýšená o 20 % (82,18 eur).

68. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu